

GYÓGYULÁS A MEDDŐSÉGBŐL

AVAGY HOGYAN TÖRJÜNK KI A KORLATAINK KÖZÜL?

Ha végignézzük az Ószövetséget, sokszor találkozunk meddő asszonyokkal, vagyis terméketlen családokkal. A meddőség azonban soha nem természetes állapot, Isten soha nem akarja, hogy meddőségben legyen részünk! Isten nem meddőségre teremtette meg az embert, hanem arra, hogy szaporodjon és sokasodjon, és betöltse, meghódítsa az egész földet. Ábrahámnak megszámlálhatatlan sok utódot ígér, és ezzel már előre mutat arra, hogy az utódnemzésnek, és ezzel párhuzamosan a meddőségnek is van egy szellemi vetülete is. Sokszor megtanulhattuk már, hogy azok a törvényszerűségek, amelyek az Ószövetségben a fizikai világban, történésekben ábrázolódtak ki, az Újszövetségben szellemi síkon teljesednek be. És a meddőséggel kapcsolatban is továbblép a bibliai kijelentés a fizikai gyermeknemzési problémákról az átkok következtében megjelenő meddőségre, az Isten ítéletét megjelenítő szellemi állapotokra, az áldások hiányára. Sok ígét fogunk ezzel kapcsolatban most megnézni. És később sok ígét kell megnéznünk majd a meddőség ellenpólusával, a szaporodás, a megsokasodás, a termékenység törvényszerűségeivel kapcsolatban is. Mert az életünkre vagy a meddőség, vagy a termékenység, vagy a szaporodás és a kitágulás, vagy a beszűkülés és a fogyás jellemző, minden területen. Ha végignézzük gyülekezeteink életét, akkor azt látjuk, hogy vannak meddő gyülekezetek, amelyek nem növekednek, nem szülnek természetfeletti módon újonnan embereket, mert a bennük élő keresztények nem képesek a szellemi utódnemzésre, és megjósolható az, hogy előbb-utóbb az ilyen gyülekezetek teljesen belterjessé, elöregedetté fog válni, és ki fog halni. Ezt látjuk működni ma hazánkban és az európai fogyasztói és jóléti vallásos kereszténységben. És ha kevesebb is, de vannak olyan gyülekezetek is, amelyek ki tudtak jönni a meddőség állapotából, és az átkaikat áldásokká változtatták, aminek a következtében megjelentek az utódok, a megtérők, és az ilyen gyülekezetek a növekedésben és a prosperálásban vannak benne. A nagy kérdés természetesen az, hogyan lehet a meddőség állapotából a termékenység állapotába átkerülni. Ezt fogjuk most a Bibliából végigtanulmányozni. De ne felejtsük el, hogy minden konkrét történetet egy prófétai szemüvegen át kell néznünk, és a tanulságokat a saját szellemi és gyülekezeti életünkre vetítsük át, ne az esetleges valóságos egészségügyi problémákra – mert arról nem itt, hanem a betegség és gyógyulás témakörénél lesz majd szó.

A MEDDŐSÉGGEL KAPCSOLATOS TÖRTÉNETEK

Egy nagyon érdekes dolgot lehet megfigyelni a meddőség fizikai megnyilvánulásával kapcsolatosan a Bibliában. Egyfelől a termékenységet és a meddőséget a Biblia egyértelműen az áldások és az átkok között tartja nyilván. Ezt látjuk például az átok-áldás alaptanításában, az **5Mózes 28-ban**:

4. vers – a termékenység áldás:

Áldott lesz méhed gyümölcse, termőfölded gyümölcse és állataid ivadéka, teheneid ellése és juhaid szaporulata.

18. vers – a terméketlenség átok

Átkozott lesz méhed gyümölcse és termőfölded gyümölcse, teheneid ellése és juhaid szaporulata.

A **2Mózes 23,25-26-ban** Isten egyértelmű ígését olvashatjuk azzal kapcsolatosan, hogy aki engedelmeskedik Istennek, az biztosan nem lesz meddő:

Ha Isteneteket, az URat szolgáljátok, akkor megáld kenyérrel és vízzel. És eltávolítom tőled a bajokat. Nem vetél el, sem meddő nem lesz senki a földeden. Napjaid számát teljessé teszem.

Ugyanezt látjuk az **5Mózes 7,12-14-ben** is:

Ha tehát hallgattok ezekre a döntésekre, ha megtartjátok és teljesítitek azokat, akkor az ÚR, a te Istened is hűségesen megtartja a szövetséget, amelyet esküvel fogadott meg atyáidnak. Szeretni fog, megáld és megsokasít téged, megáldja méhed gyümölcsét és termőfölded gyümölcsét, gabonádat, mustodat és olajodat, marháid ellését és juhaid szaporulatát azon a földön, amelyről esküvel ígérte atyáidnak, hogy neked adja. Áldottabb leszel minden népnél, nem lesz közötted magtalan férfi és nő, sem állataid között meddő.

Mindezek ellenére az Ószövetség legfontosabb asszonyainak nagyobbik része meddő volt. Ez egy nagyon érdekes helyzet, ugyanis náluk nem látjuk azt, hogy egyébként átkozottak, istentagadók voltak, és ezzel érdemelték volna ki Istennek ezt a büntetését. Tehát a meddőség fizikai előfordulásaiból az átok-áldás-kérdésen túlmutató dolgokat tanulhatunk meg, éppen ezért most egyesével végignézzünk öt konkrét meddőséggel kapcsolatos történetet, hogy egy sokkal átfogóbb képet kapjunk a meddőség mennyei megoldásával kapcsolatosan, amit aztán a saját életünkben is kamatoztatni tudunk lelki-szellemi síkon.

1. SÁRA MEDDŐSÉGE

Az **1Mózes 11:30-ban** olvashatjuk először azt, hogy Sára – akkor még Száraj – meddő volt. Isten azonban megszólítja Abrámot, és ígéretet ad neki, hogy megszámlálhatatlanul sok utóda lesz, és a **12:7-ben** már azt olvashatjuk:

Az ÚR megjelent Abrámnak, és ezt mondta: A te utódaidnak fogom adni ezt a földet! Ő pedig oltárt épített ott az ÚRnak, aki megjelent neki.

Abrám ekkor 75 éves volt. És két alapelvet máris megtanulhatunk a meddőség kezelésével kapcsolatban: egyrészt azt, hogy bár Száraj volt meddő, az ígéretet mégis Abrám kapta meg először. Miért? Mert ő volt a családfő. És Isten nem lépi át az általa alapított tekintélyi rendeket, sem a családban, sem a gyülekezetben. Isten mindig a vezetővel beszél, és ha úgy döntött, hogy véget vet a meddőségnek, azt először mindig a családfőnek jelenti ki, ami szellemi síkon a gyülekezeti vezetőket jelenti. Először nekik kell átvenni a meddőségből való kijövetel ígéretét és szemléletét – amikor még abból semmi nem látszik! Huszonöt évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy Abrám megláthassa Isten ígéretének a beteljesülését. De – és ez a másik nagyon lényeges alapelv – már most hálaoltárt épít Istennek! A vezetők kapják meg az ígéretet a meddőség végére, és a vezetők azok, akik már akkor elkezdik átállítani a szemléletüket a termékenység idejére, amikor abból még a fizikai szinten semmi nem látható. És itt kerül előtérbe a hit, amely a meddőséget termékenységgé tudja változtatni. Abrám már most elhiszi ezt az ígéretet, és hogy a hitét cselekedetekben is kifejezze, hálaáldozati oltárt épít Istennek. Ez a hit cselekedete volt. Erről a hitről beszél a **Zsidó 11,11-12:**

Hit által kapott erőt arra is, hogy Sárával nemzetséget alapítson, noha már idős volt, minthogy hűnek tartotta azt, aki az ígéretet tette. Ezért attól az egytől, méghozzá egy szinte már elhalttól származtak olyan sokan, mint az ég csillagai és mint a tenger partján a fű, amely megszámlálhatatlan.

A meddőség ellen tehát az Isten ígéretébe vetett hittel lehet harcolni.

De nézzük tovább Ábrahám és Sára történetét. A következő nagyon lényeges dolog, amit megtanulhatunk, hogy amikor a megígért termékenységre, a természetfeletti megsokasodásra túl sokáig kell várni, mindig bejönnek az emberi elgondolások, hogy valahogy megsegítsük Isten munkáját. Ez az Ábrahám családot is megkísértette a várakozás huszonöt évében. És ne higgyétek, hogy benneteket nem fog ez megkísérteni, mert a Sátán nagy előszeretettel segít be Isten munkájába, mert jól tudja, hogy ha egy mennyei ígéretet emberi, netalán sátáni elgondolás útján próbálunk meg beváltani, abból mindig jó kis átkokat lehet leszüretelni. Ezért ha már a Sátán nem tudja megakadályozni azt, hogy Isten ígéreteit átvegyük, megpróbálja az ígéret beváltásának módját megváltoztatni, és mindig jönni fog újabb és újabb praktikákkal,

hogy más utakon biztosítsuk be magunknak azt, amit Isten megígért. Ahogy mondtam, ez Ábrahámot is megkísértette, két esetben is. Az elsőnél még észnél tudott maradni, a másodiknál azonban már nem, és ebből mind a mai napig tartó átkot örökölt Izráel népe.

Lapozzunk tehát először az **1Mózes 15:1-6-hoz**:

Ezek után az események után így szólt az ÚR Ábrámhoz látomásban: Ne félj Ábrám! Én vagyok a pajzsod: jutalmad igen bőséges. De Ábrám ezt mondta: Ó, Uram, URam! Mit adhatsz nekem, hiszen gyermektelen vagyok, és házamat a damaszkuszi Eliézer örökli. Nem adtál nekem utódod - mondta Ábrám -, ezért a házamnál született szolga lesz az örökösöm. Ekkor így szólt hozzá az ÚR: Nem ő lesz az örökösöd, hanem az lesz az örökösöd, aki tőled fog származni. Azután kivette az ÚR, és azt mondta: Tekints föl az égre, és számold meg a csillagokat, ha meg tudod számolni! Azt mondta neki: Ennyi utódod lesz! Ábrám hitt az ÚRnak, aki ezért igaznak fogadta el őt.

Isten ígérete ellenére nem jön az utód, ezért Ábrahám kétségbe esik, és elkezd arról beszélni, hogy Eliézer, a szolgálója lesz majd az örököse. Ez a látható, az emberileg reális megoldás. Ha nem jön az Isten által megígért megoldás, akkor maradnak a természetes síkon kiszámítható emberi végeredmények. És ez így van a leli és a gyülekezeti életben is: ha lemondunk az Isten ígéreteiről, ha lemondunk a természetfeletti megoldásokról, akkor marad a teljes biztonsággal kiszámítható és megjósolható emberi realitás. De ez kell nekünk?! Azt látom, hogy a gyülekezetek nagyobbik része lemondott Isten természetfeletti ígéreteiről, és kizárólag a realitásokban tud már csak gondolkodni. De Isten itt megállítja Ábrámot, kizökkenti a beszűkült és depressziós gondolkodásmódjából azáltal, hogy újra és újra megismétli és frissíti benne az ígéreteket. A meddőségből való kijövetelt csak úgy lehet végigcsinálni, ha folyamatosan elérhető vagyunk Isten számára, és Ő újra és újra belénk tudja tölteni az ígéreteit. Figyeljete, ha Ábrám nem lett volna elérhető Isten számára, amikor elkezdett kiszáradni benne a mennyei ígélet, akkor Eliézert tette volna meg örökösévé. De Ábrám elérhető volt, és újra és újra feltöltekezett hittel.

Azonban eljött a második nagy megpróbáltatás, amelyben már nem tudott következetesen ragaszkodni a neki adott ígérethez. A **16:2-höz** lapozzunk:

Száraj ezt mondta Ábrámnak: Íme, az ÚR nem engedett szülnöm, menj be a szolgálómhoz, talán az ő révén lesz fiam. És hallgatott Ábrám Száraj szavára.

Amíg Ábrám Istenre hallgat, addig a mennyei végeredmények tudnak felfakadni az életében. Amikor azonban elkezd emberekre hallgatni, ebben az esetben a feleségére, akkor abból csak emberi végeredmények tudnak felszabadulni, ráadásul az ilyen isteni elgondolást helyettesítő emberi elgondolások az esetek legnagyobb részében kifejezetten káros, átkos következményekkel szoktak járni. Itt is ezt látjuk, ha tovább olvassuk a történetet:

Akkor Száraj, Ábrám felesége, fogta szolgálóját, az egyiptomi Hágárt, és férjének, Ábrámnak adta, hogy legyen az asszonya; tíz esztendővel azután, hogy Ábrám megtelepedett Kánaán földjén. És ő bement Hágárhoz, az pedig teherbe esett. Amikor látta, hogy terhes, úrnőjének nem volt többé becsülete előtte. Ezért Száraj ezt mondta Ábrámnak: Miattad ért engem sérelem! Magam adtam öledbe a szolgálómat, de látja, hogy teherbe esett, és nincs előtte becsületem. Ítéljen ügyünkben az ÚR! Ábrám így felelt Szárajnak: Hiszen kezdedben van a szolgálód, csinálj vele, amit jónak látsz! Ettől fogva olyan rosszul bánt vele Száraj, hogy az elfutott tőle.

Nézzük, milyen negatív gyümölcsök jelentek meg ebből az emberi megoldásból.

Először is megromlott Száraj és Hágár kapcsolata. Ennek az oka nem lehetett más, mint a féltékenység.

Azután megromlott Száraj és Ábrám kapcsolata, Száraj elkezdte vádolni és kárhóztatni a férjét azért, ami tulajdonképpen éppen az ő ötlete volt.

Harmadszor Száraj viselkedésében megjelenik a bosszú, amellyel végül el is üldözte Hágárt.

És negyedszer, ez ennek az emberi megoldásnak a hosszútávú következménye, Hágártól és Abrám emberi indulatból származó gyermeke Izmáel lett az arabok ősatyja, akik miatt Izráelnek mind a mai napig háborúskodást kell folytatnia. Ha Száraj nem jött volna egy ilyen emberi megoldási javaslattal, vagy ha már jött, Abrámnak, mint családfőnek lett volna ereje kiigazítani Száraj eltorzult gondolkodását, és nemet mondani erre az Isten mindenféle akaratát és áldását teljességgel nélkülöző pótmegoldásra, akkor az egész izraeli-arab konfliktus a Közel-Keleten ma nem is létezne! Értitek?! Ekkora jelentősége van annak, ha Isten ígéreteit mi emberi módon próbáljuk megvalósítani! Isten adja a megoldást a meddőségre, de ha mi letérünk az általa kijelölt útról, ha nem vagyunk hűségesek a várakozásban, és a magunk kezébe vesszük az irányítást, akkor ugyanezek a dolgok jelennek meg a mi életünkben is. Megfigyeltem, hogy az emberi irányítás alatt álló gyülekezetekben ugyanazok az alapmotívumok és indulatok a meghatározók, amelyek Szárajra jellemzőek lettek: a féltékenység és a versengés lelkülete, a megromlott koinónia, a vádaskodás, a másik, és főleg a vezetők kárhóztatása, a bosszúállás szellemisége, a saját bűneik miatt ellenséggé lett barátok üldözése és kiutálása, és az emberi döntések átkokat hozó hosszú távú gyümölcssei. Ezekért nem érdemes az emberi elgondolásokba fektetni! Isten nem akarja a meddőséget – de azt sem akarja, hogy a meddőség ellen a saját emberi elgondolásainkkal harcoljunk, mert azzal a meddőség nem fog megoldódni, viszont melléragasztunk még jó néhány újabb problémát és átkot is.

Lapozunk most a 17. részhez, ahol egy újabb fontos dolgot tanulhatunk meg. A **17:1-5-öt** olvassuk el:

Amikor Abrám kilencvenkilenc éves volt, megjelent Abrámnak az ÚR, és ezt mondta neki: Én vagyok a mindenható Isten. Járj énelőttem, és légy feddhetetlen! Megajándékozlak szövetségemmel, és nagyon megszorítom utódaidat. Ekkor Abrám arcra borult, Isten pedig így szólt hozzá: Ez lesz az én szövetségem veled: Sok nép atyja leszel! Nem neveznek többé Abrámnak, hanem Ábrahám lesz a neved, mert sok nép atyjává teszek.

A meddőségből való kijövetel egy újabb állomása a névváltás, és az ezzel együtt járó identitásváltás! Abrámból Ábrahám lett. Az Abrám azt jelenti: a „magasság atyja”, az Ábrahám pedig azt jelenti: „sok nép, sokaság atyja”. Az ószövetségi időkben egy ember nevének a megváltoztatása mindig egy nagy jelentőségű dolog volt. Itt még mindig nincsen gyermek, egy év még mindig hátravan Izsák megszületéséig, de ez is egy állomás az ígélet átvételéhez vezető úton. Ábrahámnak az identitását is hozzá kell rendelnie a megszámlálhatatlan utódhoz. Sok helyen láttam azt, hogy a gyülekezet nagyokat álmodott, nagy látásokról beszélt, nagy hitről prédikált, de az életvitelét nem igazította hozzá a nagy végeredményekhez. Tudjátok mit jelent a hitből fakadó identitásváltás? Ha egy gyülekezet elkezd arról beszélni, hogy közeleg a városi szintű ébredés, akkor elkezd felkészülni rá, és épít egy ezer férőhelyes új épületet, és elkezd felkészíteni a tagjait a tengernyi megtérő befogadására és tanítványozására. Felkészül az ígélet beteljesedésére. Mert hogyan lehetne arról hitelesen beszélni, hogy nagy ébredésben lesz részünk, hogy nagy halfogás vár ránk, miközben eszünkbe sem jut a zsebkendőnyi hálónk helyett beruházni egy gigantikus halászhálóba. Mivel akartok nagyot méríteni? Ábrahámnak még mindig nem volt egyetlen utóda sem, de a megváltozott neve minden nap, minden megszólításkor arról beszélt, hogy megszámlálhatatlan utóda lesz. Értitek? A meddőségből nem lehet kijönni egy beszűkült szemlélettel, egy beszűkült gondolkodással és egy beszűkült identitással. Ha ki akarsz jönni a meddőségből, kezd el tágítani a gondolkodásod kereteit, az gyülekezeted kereteit, a kapacitásaid kereteit. Tudjátok, valahogy úgy működik ez, hogy a szárazságban, ami a meddőség ideje, arról kezdesz el beszélni, hogy nemsokára lesz víz, mert jönni fog az eső. De mi fogja bizonyítani azt, hogy te biztos vagy a víz és az eső ígéletében? Ha titokban elrejtés egy befőttesüveget, ami majd felfogja az esővizet? Vagy ha nekiállsz tómedret vájni, összegyűjtesz minden edényt, hogy sok esővizet fogj fel vele, és elveted a vetőmagodat, mert tudod, hogy jön az eső, és megöntözi a termésedet, és nem fog üresen maradni a megszámlálhatatlan edényed és nem fog elszáradni a vetőmagod. És ez mindig hitből történik. A látható keretek kiszélesítése a még nem látható áldások, gyümölcsök és utódok befogadására mindig hitből fakad, és mindig együtt jár egy identitásváltással: a meddőség identitásából át kell állni a megszámlálhatatlan utódlás identitásúra. Ahol ez nem történik meg, ott az utódok sem születnek meg, vagy ha megszületnek, kárba is vesznek, mert nem készültünk fel a fogadásukra. Elizeussal kapcsolatban olvasunk egy nagyon lényeges próféta képet a **2Királyok 4:1-6-ban**:

Egyszer egy prófétatanítvány felesége így kiáltott Elizeushoz: Szolgád, az én férjem meghalt; és te is tudod, hogy szolgád félted az URat. Most eljött a hitelező, hogy elvegye két gyermekemet rabszolgájaként. Elizeus megkérdezte tőle: Mit tehetek érted? Mondd meg nekem, mi van a házában? Az asszony így felelt: Nincsen egyéb szolgálód házában, csak egy korsó olaj. Elizeus ezt mondta: Menj, kérj kölcsön edényeket ott kinn minden szomszédodtól, üres edényeket, de nem keveset. Azután menj be, zárd be magad és fiaid mögött az ajtót, és tölts ezekben az edényekben. Amelyik megtelt, tedd félre! Az asszony elment, és bezárta maga és fiai mögött az ajtót. Azok eléje rakták az edényeket, ő pedig töltögetett. Amikor megteltek az edények, ezt mondta az egyik fiának: Tégy elém még egy edényt! De az így felelt neki: Nincs több edény. Ezután nem folyt több olaj.

Ez a történet egy nagyon fontos bibliai alapelvet mutat be, amelyre még sokszor vissza fogunk térni, méghozzá hogy amennyi edényt gyűjtesz, annyi olajad lesz! Elizeus azt mondja az asszonynak, akinek nincs semmilyen olaja: kérj kölcsön edényeket, de nem keveset! – Mi ez a nem kevés annak, akinek semmilye nincs még, amit beletölthetne? Vajon hogy állt oda a szomszédok elé, akik valószínűleg ismerték a helyzetét, hogy rengeteg edényre van szüksége a töménytelen mennyiségű olajhoz. El tudjátok képzelni, mit érezhetett ez az asszony, miközben hitből teljesítette ezt a prófétai parancsot? Valami hasonlót érezhetett Ábrahám is, amikor Isten ezt a nevet adta neki. Száz éves, egy gyermeke sincsen, és szülinapi ajándékként kap Istentől egy új nevet: „a megszámlálhatatlan sokaság atyja”. Csodálkozunk, hogy csodálkozott? De felvette ezt a nevet! Ahogyan az asszony is gyűjtött edényeket, nem is keveset! Mindketten hitből cselekedtek. És ez a hit tudja megtörni a meddőséget és megtölteni az üres edényeket, az üres gyülekezeteket, az üres és kiégett életeteket is! És a hitednek megfelelő mértékben fog ez megtörténni. Ahány edény, annyi olaj! Ezt az alapelvet úgy lehetne egy mondatba összesűriteni, hogy ahová nézel, oda jutsz! Ha a meddőségre nézel, a meddőségben lesz osztályrészed. Ha a sok utódra rendelkezel be, akár százévesen, akkor oda fogsz eljutni! Ezt jelenti, hogy az identitásunkat, a gondolkodásunkat hozzárendeljük Isten kijelentéséhez.

Térjünk vissza Ábrahámhoz, és fejezzük be ezt a történetet, és a **15. verstől a 19-től** olvassuk tovább:

Azután ezt mondta Isten Ábrahámnak: Szárajt, a feleségedet ne nevezd többé Szárajnak, hanem Sára legyen a neve! Mert megáldom őt, sőt fiút adok tőle neked; megáldom őt, és népek támadnak belőle, népek királyai származnak tőle. Ábrahám arcra borult, de nevetett, és azt mondta magában: Százévestendő embernek lehet-e gyermeke? Vagy Sára kilencven éves létére szülhet-e? És ezt mondta Ábrahám azt Istennek: Bárcsak Izmael életét oltalmaznád! De Isten ezt mondta: Nem! Sára, a feleséged szül neked fiút, akit Izsáknak fogsz nevezni. Szövetségre lépek vele is, örök szövetségre, meg utódaival is.

Sára is átesik a névváltáson, és ezek után egy újabb igazságot tanulhatunk meg ebből a történetből. Méghozzá azt, hogy a meddőség megtörése mindig egy új szövetségekötést hordoz magában! Isten nem az emberi indulatból született dolgokkal köt szövetséget, hanem mindig a hitből fakadó döntéseket és cselekedeteket emeli be a szövetségi kapcsolatba! Hiába is kérjük Istentől, hogy oltalmazza, áldja meg azt, ami nem az Ő akaratából született meg, hanem emberi indulatból származik. Isten azt mondja, hogy a szövetségből származó Izsákokat fogja megáldani és felemelni! Nagyon sokszor kísérti meg Isten népét az a torz gondolkodás, hogy a saját emberi dolgaimra kérem Isten pecsétjét és jóváhagyását utólag, ahelyett, hogy éppen az én engedelmességem lenne a pecsét Isten kijelentett akaratának és szövetségének! Soha ne fordítsuk meg a sorrendet, mert Isten nem köt szövetséget Hágárral, az emberi indulat és a reális megoldások utódaival, hanem kizárólag a hitből született Izsákokkal köt szövetséget!

Az Ábrahám család meddőség elleni harcának következő állomása a 18.rész, amikor két angyal érkezik hozzájuk látogatóba, és Isten rajtuk keresztül újra megerősíti a már sokszor elismételt ígéretét. A **18:9-15-höz** lapozzunk, ahol az angyali látogatók Ábrahámnál a felesége után érdeklődnek:

Hol van Sára, a feleséged? Ő így felelt: Itt a sátorban. Egyikük azt mondta: Egy esztendő múlva visszatérek hozzád, és akkor már a feleségednek, Sárának fia lesz! Sára meg ott hallgatódzott a

háta mögött a sátor bejáratánál. Ábrahám és Sára élemedett korú öregek voltak, és Sáránál már megszűnt a női életfolyamat. Sára nevetett magában, és azt gondolta: Miután megvénültem, lehet-e gyönyörűségem? Meg az uram is öreg! De az ÚR megkérdezte Ábrahámot: Miért nevetett Sára, és miért mondta: Ugyan, hogy szülhetnék öreg létemre? Van-e valami lehetetlen az ÚR számára? Egy esztendő múlva visszatérek hozzád, és fia lesz Sárának. Sára azonban tagadott, mert félt. Azt mondta, hogy nem nevetett. Az ÚR azonban így szólt: De bizony neveltél!

A meddőségnek az egyik legnagyobb veszélye, hogy hozzászokik az ember. Sára sikeresen hozzászokott. És amikor elhangzik Isten ígérete és kijelentése, egyszerűen kineveti azt. Barátaim, sok gyülekezet hasonlít ma Sárahoz! Mert sok felekezet és gyülekezet szokott hozzá a meddőséghez, és csinált teológiát abból, hogy ma már úgyse lesznek ébredések. És egyszerűen kinevetik Isten kijelentéseit az ébredésekkel, a megtérésekkel, a megújulásokkal kapcsolatosan. Legyintenek és nevetnek, amikor olyan híreket hallanak, hogy Dél-Koreában, Kínában, Indiában, Afrikában vagy Dél-Amerikában városok térnek meg, sokszázéves evangélizációkat tartanak, és azt mondják, ostobaság, nem kell ezzel foglalkozni, hazugság, az nem úgyse igazi megtérés... Irigykednek, vádaskodnak, tele vannak negatív beszédekkel, és tulajdonképpen a Szentlélek káromlásának bűnébe esnek, mint azok a farizeusok, akik látták Jézus csodáit, és annak ellenére azt mondták, hogy az nem Isten munkája, hanem az ördögé. Nagyon óvatosan és nagy féltéssel üzenem: vigyázzon, aki ma ilyet mond, mert Istennek kell elszámolnia az ilyen kijelentéseivel és tanításaival! Mert az ilyen felekezetekben és gyülekezetekben, az elméletekbe zárkózt teológiai professzorokban ugyanaz a Sárát is jellemző hitetlen, kicsinyes mentalitás van, ami megoltja Isten ígéreteit, és konzerválja a meddőséget. Megmondom őszintén, számomra ez szinte feldolgozhatatlan. A meddőségben lévőknek Isten ad kijelentést, és erre az kineveti Isten ajánlatát és ígéretét! És persze utána rögtön jön a hazugság, a félelem, és még mindig azt hiszi Sára, és a sok hozzá hasonló gyülekezet, hogy nekik van igazuk! Számomra ez a döbbenetes dolog! Jegyezzétek meg: ezzel a mentalitással nem is fog véget érni a meddőség ideje! Aki kineveti Istent, aki hazudik Istennek magának is, és közben tele van az élete félelemmel, annak nincs sok esélye arra, hogy kijöjjön a meddőségből! Csak aztán ne Istenre fogja, vagy a körülményekre a negatív végeredményt, mert ez egyedül rajta múlott!

Hogyan szült mégis Sára? Mert ebben a történetben Sára nem tér meg, nem rendezi a bűnét, sem a hazugságot, sem a félelmet, sem az Isten kinevetését! Akkor hogyan ért véget mégis a meddősége? Erre egyetlen biblikus választ lehet találni – azon kívül, hogy a bűnrendezés esetleg mégis megtörtént, csak a Biblia nem jegyezte fel. De egy fontos, a Biblia egészének kijelentésével összhangban lévő magyarázatot ettől függetlenül is találhatunk. Méghozzá azt, hogy Izsák nem Sára hitetlensége miatt nem született meg, hanem Ábrahám hite miatt született meg! És ebben van nekünk egy nagy reménységünk, ugyanis ha Sára hitetlensége kioltotta volna Ábrahám hitét, akkor ma Krisztus egyházának semmi esélye nem lenne a sok hitetlen keresztény miatt! De Ábrahám hite nem csak hogy kiállta Sára hitetlenségét, hanem le is győzte azt! A **Róma 4:19-22-ben** ezt olvassuk:

Mert hitében nem gyengült meg, amikor arra gondolt, hogy százesztendősnél lévén, elhalt már saját teste, és Sára méhe is elhalt. Isten ígéretét sem vonta kétségbe hitetlenül, sőt megerősödött a hitben dicsőséget adva Istennek, és teljesen bizonyos volt afelől, hogy amit Isten ígér, azt meg is tudja tenni. Ezért Isten ezt „be is számította neki igazságul”.

Ez a leírás pontosan erre az előbb idézett szakaszra utal vissza: amikor Sára kinevette Isten ígéretét, akkor ezt Ábrahám nem tette meg. És mivel Ábrahám volt a családfő, a családfő hite megmentette a családot is. Ábrahám ellen tudott állni annak a negatív asszonyi befolyásnak, aminek Ádám nem tudott ellenállni, és ezért Ábrahám hite megmentette Sárát is és Izsákot is. Akkor tehát nincs is semmi baj Sára hitetlenségével? Dehogynem! Mert az, hogy Isten kegyelme nagyobb az ember bűnénél, vagy a hit pozitív ereje nagyobb a hitetlenség negatív erejénél, még nem jogosít fel arra, hogy nyugodtan bűnözünk és ne vessük ki Istent. Figyeljétek: a hithősök között Sára hite nincsen példaképpen megemlítve sem! Ábrahám hitéről beszél az Ige mindenütt a Bibliában, amikor arról van szó, hogy gyermekük lett! Pedig vannak asszonyok is a hithősök között, nem az a gond, hogy csak férfiak lehetnek hithősök – és Sára ott lehetett volna Ábrahámval együtt. De nincs ott! Tudjátok mi történik azzal, aki a meddő életével kineveti az Isten ígéreteit, és a saját

hazugságaival, félelmeivel meg nem törődik? Kimarad a hithősök felsorolásából! Nem fogják jegyezni a nevét! Legfeljebb annyit mondanak róla, hogy az X.Y. hithős felesége. Ennyi. De nem hithős! Ő nem éli át azt, amit Ábrahám, hogy a hite miatt Isten a barátjának nevezi, hogy igazságot tulajdonít neki, hogy hatalmas áldásoknak és győzelmeknek az eszközévé teszi. Legfeljebb a valakinek valakije lesz.

A másik tanulsága és bátorítása pedig annak, hogy Sára hitetlensége nem oltotta ki Ábrahám hitét, és a kettő közül Isten mindig a hívőt választja, hogy Izsák mégis megszületett a hitetlen anyja ellenére is. És hiába mondják ma is egyesek, akár egész felekezetek is azt, hogy úgyse lesznek már ébredések, úgyse lesznek megtérések, szerencsére Isten nem az ő hitetlenségükre figyel, hanem a hívők imádságaira figyel, és ez utóbbiak miatt, az Ábrahám mentalitásával közbenjáró keresztényekért elhozza az ébredéseket! Isten elfordul azoktól, akikből csak a hitetlenség negatív beszédei, a kinevetés, a gúnyolódás árad, és odafordul a hit embereihez, és miattuk cselekedni fog! Ha nem talál hit emberét egyet sem, akkor aztán tényleg nem tud cselekedni, ilyen is előfordult Izráel történetében, amikor a babiloni fogság elkerülhetetlenné vált, mert Isten *egyetlen* közbenjárót, hívőt sem talált (az **Ezékiel 22:30-ban** van erről szó, és még fogunk ezzel az igével részletesen foglalkozni), de amíg Ábrahám hisz, addig Sára hitetlensége nem tudja megakadályozni Izsák megszületését. Azonban Izsák megszületése Ábrahám miatt történik, és nem Sára miatt! És csak még egy apróság ezzel kapcsolatban: itt az a **1Mózes 21:6-ban** ezt olvashatjuk Sárával kapcsolatban:

Akkor ezt mondta Sára: Nevetségessé tett engem az Isten, kinevet mindenki, aki csak hallja..

Ha te kineveted Istent, Isten is nevetségessé tesz téged! Ez a vetés és aratás törvénye a Bibliában. De figyeljtek: Ábrahám egyetlen pillanatra sem vált soha nevetségessé! Csak Sára! És Isten az Ábrahámokat mindig igazolni fogja azzal, hogy a hitükre választ ad, míg a Sárák mindig megszégyenülnek!

És az utolsó gondolatot, amit szeretnék még elmondani Izsák születésével kapcsolatosan, a **21:1-3-ban** találjuk:

Azután meglátogatta az ÚR Sárát, ahogyan megmondta, és úgy cselekedett az ÚR Sárával, ahogy megígérte. Sára teherbe esett, és fiút szült Ábrahámnak öregkorára, abban az időben, amelyet megígért neki Isten. Ábrahám Izsáknak nevezte el újszülött fiát, akit Sára szült neki.

A meddőség mindig egy isteni látogatással ér véget! Az Isteni látogatás pedig mindig egy kijelölt, speciális idő, amelyet a kairosz-időnek nevezünk. A héber Ószövetség görög fordításában itt ugyanis a kairosz szó szerepel, amiről külön tanítás lesz majd a bibliaiskolában, ez ugyanis egy kiemelt jelentőségű idő, amelyre az jellemző, hogy Isten rendeli, hogy ki kell várni és csak hittel lehet megvalósítani. A meddőség vége a meglátogatás ideje, amelyből mindig Izsák születik, Izsák pedig azt jelenti: nevetés és öröm.

2. REBEKA MEDDŐSÉGE

Mivel Ábrahámmal kapcsolatosan a meddőség elleni harc sok elemét össze tudtuk gyűjteni, innen gyorsabban fogunk haladni.

Rebeka Izsák felesége egy nagyon egyértelmű Isteni vezetés alapján került be Isten üdvtörténeti tervébe. Azonban néhány érdekességre az ő meddőségével kapcsolatosan is felfigyelhetünk.

Izsák azonnal megszerette a feleségét, amikor meglátta, és azt olvassuk az **1Mózes 24:67-ben**, hogy Rebeka egy vigasztalást hozott Izsák életébe. Azonban a **25:21-ből** kiderül, hogy Rebeka meddő volt. Két említésre méltó dolgot is megjegyezhetünk itt. Az egyik, hogy Izsák szeretete nem függött Rebeka meddőségétől. Nem akkor szerette Rebekát, amikor „teljesített”, hanem épp fordítva történt: azért, mert Izsák szerette és könyörgött érte, Rebeka végül tudott teljesíteni is olyat, amire egyébként születésétől képtelen volt. Mindig ez a bibliai szemlélet: a szeretetből fakadnak a gyümölcsök, és nem a gyümölcsök hozzák meg a szeretetet. Ez a második a világi gondolkodási minta. Akkor szeretünk, ha bizonyítottál, ha kiérdemelted, ha megfizetted az árát. Isten azonban már akkor szeretett minket, amikor mi még nem szerettük őt! És

pontosan az Ő szeretete hozott ki bennünket abból a halálos meddőségből, amibe a bűn állapotában voltunk. A **Titusz 3:3-7** foglalja össze ezt a legértelmesebben:

Mert valamikor mi is esztelenek, engedetlenek, tévelygők voltunk, különféle kívánságok és élvezetek rabjai, gonoszságban és irigységben élők, egymástól gyűlöltek és egymást gyűlölők. De amikor megjelent a mi üdvözítő Istenünk jósága és emberszeretete, nem az általunk véghez vitt igaz cselekedetekért, hanem az ő irgalmából üdvözített minket újjászülő és megújító fürdője a Szentlélek által, akit kitöltött ránk gazdagon Jézus Krisztus, a mi Üdvözítőnk által, hogy az ő kegyelméből megigazulva reménységünk szerint részesei legyünk az örök életnek.

Velünk volt a probléma, Isten szeretett minket, és emiatt a szeretet miatt megszűnt a probléma, és a halott és meddő cselekedetek helyett megszülettek a hit cselekedetei az életünkben. Ugyanezt olvashatjuk Izsák és Rebeka kapcsolatában is – most fel is olvasom az előbb idézett **1Mózes 25:21-et**:

És Izsák könyörgött az ÚRnak feleségéért, mivel meddő volt. Az ÚR pedig engedett könyörgésének, úgyszólván esett Rebeka, a felesége.

Izsák szerette a feleségét, közbenjárt érte, Isten pedig elvette a meddőségét. És ugyanígy Krisztus szerette az embert, közbenjárt érte a Golgotán, és ezzel elvette az életünk meddőségét. És még egyszer ugyanígy: nekünk is szeretnünk kell az embereket, közbenjárni kell értük, amit kétféleképpen tudunk megtenni, az imádságunkkal és a missziómunkánkkal, hogy a világ meddőségét is át tudjuk fordítani termékenységgé és az Ígéret földjévé!

A másik említésre méltó „apróság”, hogy Isten megszámlálhatatlan utódot ígért Ábrahámnak, és rajta keresztül Izsáknak is, és erre az általa természetfeletti módon kirendelt feleség megint meddő! Mintha egy rossz vicc lenne ez Istentől. Azonban látni kell azt, hogy az Ígéret Földjét ilyen módon is harcról harcra kellett birtokba venni és elfoglalni, mint ahogy később a honfoglalás idejében városról városra kellett meghódítani, és ahogy nekünk is egyik harcot a másik után kell megharcolnunk. A bűneset miatt bejött a küzdelem az életünkbe, és az áldások, mint amilyen a megszámlálhatatlan utód és a termékenység, mindig az engedelmességhez és a harcokhoz kötött következmény a Bibliában! A Rebekára utaló egymondatos jellemzésből annyit tanulhatunk, hogy itt a közbenjáró imádság volt az, ami a győzelmet és az áttörést elhozta az Izsák-család életében. És ahogy az előbb láttuk, Rebeka meddősége és Izsák reagálása illetve szeretete prófétai előképe lehetett annak a kegyelem-megnyilvánulásnak, amelyet az Újszövetségben Jézus valósított meg miértünk. Rebeka meddőségének tanulsága tehát az, hogy ha bármilyen területen meddőséggel találkozol, kezdj el harcolni ellene és közbenjárni érte, és a feltétel nélküli szereteted fel fogja nyitni a termékenység és az áldások forrását.

3. MÁNOÁH FELESÉGÉNEK MEDDŐSÉGE

Talán így első hallásra nem mindenki tudja, kiről is van szó, ennek az asszonynak még a neve sincsen megemlítve, bár a főképpen róla szóló elég hosszú történetben tizenkilencszer nevezi az Ige „az asszonynak”. Mánoáh felesége ennek ellenére nagyon híres asszony volt, ugyanis ő volt Sámson édesanyja. Az ő meddőségének története a **Bírák 13:2-24-ben** így van megírva:

Volt egy Dán nemzetségéből való ember, Corából, akinek a neve Mánoáh volt. A felesége meddő volt, nem szült. Megjelent egyszer az ÚR angyala az asszonynak, és ezt mondta neki: Lásd, te meddő vagy, nem szültél. De teherbe fogsz esni, és fiút szülsz. Mostantól fogva vigyázz, hogy bort vagy részegítő italt ne igyál, és semmiféle tisztátalant ne egyél. Mert teherbe fogsz esni, és fiút szülsz. Ne érje annak a fejét borotva, mert Istennek szentelt lesz az a gyermek már anyja méhében. Ő kezdi majd megszabadítani Izráelt a filiszteusok hatalmából. Az asszony elment, és ezt mondta a férjének: Isten embere jött hozzám. Alakja olyan volt, mint Isten angyalának az alakja, igen félelmetes. Nem kérdeztem meg, hogy honnan való, ő pedig nem mondta meg nekem a nevét. Ezt mondta nekem: Teherbe fogsz esni, és fiút szülsz. Mostantól fogva ne igyál bort vagy részegítő italt, és ne egyél semmiféle tisztátalant, mert Istennek

szentelt lesz ez a gyermek születésétől fogva halála napjáig. Akkor Mánóah könyörgött az ÚRhoz, és ezt mondta: Kérlek, Uram! Istennek az az embere, akit küldöttél, hadd jöjjön el ismét hozzánk, és tanítson meg bennünket, hogy mit cselekedjünk a gyermekkel, ha majd megszületik. Isten meghallgatta Mánóah szavát, és az Isten angyala megint eljött az asszonyhoz, amikor az a mezőn volt, a férje, Mánóah azonban nem volt vele. Akkor az asszony gyorsan elfutott, hírt adott a férjének, és ezt mondta neki: Megjelent nekem az a férfi, aki a minap nálam járt. Mánóah fölkelt, és követte feleségét. Amikor odaért ahhoz a férfihoz, ezt kérdezte tőle: Te vagy az a férfi, aki ezzel az asszonnyal beszélt? Ő így felelt: Én vagyok. Mánóah ezt mondta: Ha majd beteljesedik ígéreted, milyen legyen a gyermek élete, és mit tegyünk vele? Az ÚR angyala ezt mondta Mánóahnak: Órizkedjék az asszony mindattól, amit megmondtam. Semmit se egyék, ami szőlőtőkéről való, bort és részegítő italt ne igyék, és semmiféle tisztátalant ne egyék. Tartsa meg mindazt, amit parancsoltam neki! Akkor Mánóah ezt mondta az ÚR angyalának: Szeretnénk téged itt tartani és egy kecskegidát készíteni neked. De az ÚR angyala ezt felelte Mánóahnak: Hiába tartanál itt, nem enném ételedből. Ha pedig égőáldozatot akarsz készíteni, az ÚRnak áldozd azt! Mert nem tudta Mánóah, hogy az ÚR angyala az. Mánóah azt mondta az ÚR angyalának: Mi a te neved? Mert ha beteljesedik ígéreted, tisztelni akarunk téged. Az ÚR angyala ezt felelte neki: Miért kérdezed a nevem? Titokzatos név az! Azután fogta Mánóah a kecskegidát meg az ételáldozatot, és feláldozta a kősziklán az ÚRnak. Ő pedig csodát tett Mánóah és felesége szeme láttára. Az történt ugyanis, hogy a láng felcsapott az oltárról az ég felé, az ÚR angyala pedig felszállt az oltár lángjában. Ezt látva, Mánóah és felesége arccal a földre borult. Az ÚR angyala nem jelent meg többé Mánóahnak és feleségének. Ekkor tudta meg Mánóah, hogy az ÚR angyala volt az. Akkor Mánóah ezt mondta a feleségének: Meg fogunk halni, mert Istent láttuk! De a felesége ezt mondta neki: Ha az ÚRnak úgy tetszett volna, hogy megöljön bennünket, nem fogadott volna el a kezünkől égőáldozatot és ételáldozatot, nem láthattuk volna mindezt, és nem hallhattunk volna most ilyent. Azután az asszony fiút szült, és elnevezte Sámsonnak. A gyermek felnövekedett, és megáldotta őt az ÚR.

Ez egy nagyon különleges történet, amelyet méltatlanul felejtenek ki a Sámsonról szóló tanításokból, és amelyre az átlagos bibliaolvasó sem szentel figyelmet éppen a Sámson személyének általános túlhangsúlyozása miatt. Pedig egy nagyon lényeges alapelvet tanulhatunk meg Sámson szüleitől.

Isten angyala meglátogat egy meddőségben lévő családot. Ebben az időszakban a filiszteusok uralkodnak Izráel felett, tehát nem mondhatni, hogy Isten elképzelései a legjobb ütemben valósulnának meg. A nép szenved, szimbólikusan a nép is meddő állapotban van, nem csak ez a házaspár, mert nem tudja megszűlni a hit és az engedelmesség cselekedeteit, nem születnek áldások és győzelmek, csak a vereségek és a terméketlenség látható, tehát égető szükség van a megoldásra és a szabadításra. És ez a történet abba vezet be minket, hogyan készíti elő Isten a kiválasztott emberek által a szabadító Sámson megszületését. Nagyon kell figyelni erre a tanításra, mert Isten ma is ugyanezt teszi: készíti a szabadulás útját, de ehhez „szülőkre” van szüksége, olyan emberekre, akik az eszközei lesznek az Ő természetfeletti szabadításának megjelenésében. A szabadítást Isten adja, de Isten semmit nem tesz az emberi nem kihagyása nélkül, ezért kiválaszt embereket, akik a szabadítás edényei, csatornái, szülői lesznek. Akkor a szabadítást Sámson megszületése jelentette, amelynek az „edényei” Sámson szülei voltak, ma pedig Isten a Jézus Krisztusban elérhető szabadítás edényeiként bennünket akar felkészíteni arra, hogy a Sámsonok megszülessenek erre a világra, és győzelmet vegyenek a Sátán seregein és munkáján.

Isten tehát elkészíti a szabadulásra vonatkozó terveit, amelynek kivitelezéséhez kiválaszt egy teljesen átlagos házaspárt. Mánóah és felesége nem voltak sem előkelő származásúak, sem különlegesen tehetségesek vagy gazdagok, tipikus átlagemberek voltak. Úgyhogy nem kell félni az átlagosságtól, mert Isten ilyeneket választ ki a szabadítás edényeiként – az Újszövetségben egyébként Pál is ugyanerről beszél, gondoljunk például az **1Korintus 1:26-30-ra**:

Mert nézzétek csak a ti elhivatásokat, testvéreim; nem sokan vannak köztetek, akik emberi megítélés szerint bölcsek, hatalmasok vagy előkelők. Sőt azokat választotta ki az Isten, akik a

világ szemében bolondok, hogy megszegyenítse a bölcseket, és azokat választotta ki az Isten, akik a világ szemében erőtlenek, hogy megszegyenítse az erőseket: és azokat választotta ki az Isten, akik a világ szemében nem előkelők, sőt lenézettek; és a semmiket, hogy semmikké tegye a valamiket; hogy egyetlen ember se dicsekedjék az Isten színe előtt. Az ő munkája az, hogy ti a Krisztus Jézusban vagytok.

Isten tehát meglátogatta Mánoáh feleségét. Fogunk majd tanulni a kairosz időkről és a meglátogatás idejéről, azokról az Isten által különleges tartalommal megtöltött kiválasztott időkről, amelyekben mindig valami nagy dolgot visz végbe. Ez is egy ilyen meglátogatási idő volt. Amikor nekünk szabadításra van szükségünk, bízzuk mindig Istenre az időzítést és a szabadítás módjának előkészítését, és Ő nem fog késni.

Isten angyala tehát meglátogatja Mánoáh feleségét, és kijelentést ad neki arra, hogy gyermeket fog szülni, aki Isten kiválasztottja lesz. A meddőség vége Isten szabadításának megjelenése lesz. És ez mindig így van: a meddőség mindig Isten nagy volumenű terveinek felszabadításának adja át a helyét. Ha egy gyülekezet a meddőség állapotában segítségül hívja az Urat, akkor Isten meglátogatása robbanást fog hozni azáltal, hogy felszabadítja azt az erőt, amely véget vet az ellenség leuralásának. Ha végignézzük a meddőséggel kapcsolatos igéket, mind a hat konkrétan megemlített meddő asszony gyermeke különleges volt: Izsák, Jákób, Jákób tizenkét gyermeke, akik Izrael tizenkét törzsének alapítói voltak, Sámson, Sámuel és Keresztelő János! A meddőség állapota sosem silány, degenerált gyermekek megszületéséhez vezetett, hanem mindig a hatalmas szabadítók, az Isten tervének előrevivőinek, a nagypályás szabadítók megszületéséhez vezetett! A meddőség állapotának vége mindig a győzelem állapotának a kezdete! Mindig Isten nagy volumenű szabadító munkájának a kezdete! Így gondoljatok a meddőség állapotának a végére, és mindig ezt várjátok, ha meddőségbe juttok! Mert a meddőség vége már önmagában Isten szabadító csodája, nem beszélve arról, ami belőle születik!

Ez a történet Isten nagypályás szabadítójának emberileg nézve kispályás edényeiről szól. De az első soha nincs a második nélkül! Tegyük egy próbát: hallottál-e Samuel Nightingale-ről?. Ő egy alig ismert, mondhatni emberi szemmel nézve kispályás edénye volt egy igazi nagypályás megszületésének, ugyanis ő volt az a lelkész, akinek a szolgálatára talán csak egyetlen ember tért meg, de őt úgy hívták: Charles Haddon Spurgeon. Nem lesz mindenkiből sem Spurgeon, sem Sámson! De mindenkiből lehet Sámson édesanyja vagy Spurgeon megtérésének eszköze! Lehet, hogy te „csak” egy közbenjáró vagy, aki névtelenül imádkozol, de ha nem teszed, akkor a legnagyobb evangélista szolgálata is csak emberi showműsor lesz! Értitek, miről beszélek? Isten szemében nem kisebb Sámson édesanyja, mint maga Sámson, mert ha ő nem tölti be a maga küldetését, akkor Sámson meg sem születik. Ez a történet pontosan erről szól: hogy lehet az egyszerű kisleányból Izrael szabadítójának az útkészítője. És ez újra és újra ugyanígy ismétlődik később is: Anna sem volt különleges ember, de mindenki megjegyezte a nevét, mert Sámuel édesanyja volt. Erzsébet vagy Mária sem voltak átlagon felüliek – csak kiválasztottá lettek, hogy edényei legyenek Keresztelő Jánosnak vagy akár Jézusnak. (Mária nem meddő volt, hanem szűz, de most csak az „edény-funkció” szempontjából soroltam őt is ide.) Ugyanígy szempontból Isten úgy rendelte, hogy az asszonyok segítőtársai a férfiaknak. Nem az asszony fog a háborúban harcolni és győzelmeket elérni, nem az asszonnak kell országokat vezetni, és persze gyülekezeteket sem, de ha nem áll ott a férje mellett, akkor neki sem fog sikerülni. Van egy mondás, nem tudom, hallottátok-e már: „minden nagy férfi mögött ott áll egy még nagyobb nő”. Mert az asszony vagy felemeli a férjét, vagy lenyomja és tönkreteszi. Az edény vagy dísz és hordozója annak, ami benne van, vagy ha mocskos, akkor bemocskolja a tartalmát is, ha repedt, akkor meg kiereszti a tartalmát. És van, akinek a tartalom-szerep jutott, van akinek a hordozó edény szerepe. Egyik sem ér semmit a másik nélkül, nem nagyobb egyik a másikinál, csak más a szerepük. És a kettő együtt szuperül működik.

Sámson megszületése Sámson szülein is múlt. És ebben a történetben egy nagyon különleges módon mutatja be ezt az alapvetet Isten Igéje. A megszületendő gyermekről, vagyis a szabadítóról az Úr angyala világosan rendelkezik – az **5. versben** találjuk ezt:

„Ne érje annak a fejét borotva, mert Istennek szentelt lesz az a gyermek már anyja méhében. Ő kezdi majd megszabadítani Izráelt a filiszteusok hatalmából.”

Ez tulajdonképpen az ószövetségi nazírság fogadalmának a külső feltételei. Sámson különleges ember lesz, ezért különleges szabályok vonatkoznak rá: teljesen Istennek szenteltnek kell lennie, hogy alkalmas legyen a szabadítás elvégzésére. Ő erre születik. Azonban itt olyan dolog történik, amire sehol másutt nem látunk példát a Bibliában: Isten a nazírság fogadalmát és feltételeit kiterjeszti a szülőkre is! Az asszony méhének a „tartalma” csak akkor lesz szent, ha az őt hordozó edény is megszentelődik! A szabadítás csak akkor fog megszületni, ha a szabadítás hordozói is megszentelődnek! Így lesz egy átlagos házaspárból Istennek szentelt nazír házaspár, akikre ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint arra, akit hordoznak, és éppen ezért lesznek alkalmasak arra, hogy Sámson, a szabadítás hordozójának útkészítői és edényei lehessenek.

Hadd fogalmazzam át, mit jelent ez a mi életünkre nézve.

Vannak olyanok, akik meddőségben élnek. Sokszor a meddőségbe éppen a bűnük és a mulasztásaik miatt élnek. Például egy gyülekezet elkezd elöregedni és kihalni. Mi ennek az oka? Két alapvető oka szokott lenni ennek az állapotnak: az egyik, hogy összebékülnek a bűnnel, és évtizedes problémákat hagynak a gyülekezetben erjedni, bűzölgögni és fertőzni egy radikális megtérés nélkül; a másik oka pedig, hogy nem misszióznak. Ez a kettő elhozza a meddőség állapotát. Előbb utóbb ők, vagy az ott maradt utódaik elkezdnek szabadításért könyörögni Istenhez. És megkísérli őket egy gondolkodásmód, amire már nem egyszer láttam példát: úgy kezdenek el gondolkodni, hogy ha majd jönnek a megtérők, akkor ezt vagy azt meg fogjuk változtatni az életünkben. Ha majd lesznek fiatalok, akkor jöhet az új zene is, akkor majd tartunk imaéjszakákat is. Ha majd jön egy jó evangélista, akkor majd elkezdünk mi is komolyabban imádkozni vagy böjtölni, és majd akkor hívogatunk is. Ha majd jönnek a gyülekezetbe a látogatók, akkor majd felfüggesztjük a sértődéseket és a testvéri problémákat. Értitek, mi a baj ezzel a mentalitással? Ha majd megszületik Sámson, Isten szentje, akkor majd mi is megszenteljük magunkat. Nem mondjuk ki, csak úgy gondolkodunk és úgy élünk, ami azt üzeni: „addig viszont nem”. Csakhogy így soha nem fog megszületni Sámson! Isten elmondja, hogy Sámson Isten kiválasztottja és szabadítója – és hozzáteszi, hogy ti, a szülők is ugyanolyanok vagytok – Sámson miatt, Sámsonra nézve, mint ő! És most gondoljatok a legnagyobb szabadítóra, Jézus Krisztusra, aki ebben a világban minden meddőségre 100%-os megoldás! Ő most a Szent Szellemen keresztül munkálkodik a világban, rajta keresztül hirdeti az evangéliumot, építi Isten országát, szabadít, gyógyít – de mi vagyunk a Szent Szellem edényei! A mi testünk a Szent Szellem temploma! Ugyanabban a helyzetben vagyunk, mint amiben Sámson szülei voltak! És ugyanaz érvényes ránk is: ha útkészítői, edényei, csatornáik akarunk lenni a szabadításnak, akkor ugyanolyan szentnek kell lennünk, mint a bennünk lévő szabadító „tartalom”. Értitek?! A meddőség akkor ér véget, amikor felkészültünk a gyermekfogadásra! Isten oda nem fog megtérőket adni, ahol egy hónap alatt kinyírja őket a gyülekezet a törvényeskedésével, a titkolt bűneivel, a kritizáló mentalitásával, a nem biblikus tanításával. Ott marad a meddőség egészed addig, amíg meg nem szenteli magát a gyülekezet is! De ugyanígy működik ez személyes szinten is – miért? Mert a meddőség átok, az utódokban, gyümölcsökben, termékenységben való bővölködés pedig áldás – és az áldás-átok mindig a mi engedelmességünktől és szentségünktől függ!

Még egy mozzanatot hadd emeljek ki ebből a történetből, mielőtt tovább mennénk: ez az abszolút jó hozzáállása ennek a házaspárnak a szabadítás fogadásához még egy dologból nyilvánvaló a nazír-fogadalom teljesítésén, vagyis önmaguk Istennek szentelésén túl. Mánoáh így imádkozik Istenhez a **8. versben**:

Akkor Mánóáh könyörgött az ÚRhoz, és ezt mondta: Kérlek, Uram! Istennek az az embere, akit küldöttél, hadd jöjjön el ismét hozzánk, és tanítson meg bennünket, hogy mit cselekedjünk a gyermekkel, ha majd megszületik.

Isten azokat tudja használni a szabadításban, és azoknak veszi el a meddőséget az életéből, akikre ugyanez a totális Istentől való függés jellemző, mint Mánóáhra. Akik Isten ajándékait nem a saját maguk céljaira akarják használni, hanem azt kérik Istentől, tanítsa meg őket arra, hogy mit tegyenek az Isten ajándékával! Értitek, milyen indulat van ebben a férfiban? Isten nagyon szereti ezt a fajta hozzáállás és mentalitást! Ez az alázat mentalitása, amikor nem csak a szabadítást vagyunk készek átvenni, hanem készek vagyunk megtanulni az addig elvezető utat, és készek vagyunk felkészülni arra, hogy mit és hogyan kell cselekednünk, ha megkapjuk, amit Isten adni akar nekünk. Jézus azt mondja:

Vegyétek magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok, és alázatos szívű, és megnyugvást találtok lelketeknek. – Máté 11:29.

Az alázatot Isten nem adja, hanem azt elvárja tőlünk! Az nem a Lélek gyümölcse, hanem azt tanulnunk kell. És most lehetne sorolni jónéhány igeverset – csak egy párat említek:

Példabeszédek 15:33

Aki tisztességet akar, előbb legyen alázatos! – Aki szabadítást akar, aki győzelmeket és áldásokat akar, az is legyen alázatos!

Zsoltárok 37,11

Az alázatosak öröklik a földet... - Hogyan? Az utódaik és a győzelmeik által, tehát éppen a meddőség legyőzésével!

Mikeás 6,8

Ember, megmondta neked, hogy mi a jó, és hogy mit kíván tőled az ÚR! Csak azt, hogy élj törvény szerint, törekedj szeretetre, és légy alázatos Isteneddel szemben. – A törvények betöltése és a szeretet alázat nélkül még nem ér célba, csak azzal kiegészülve lesz hiteles!

Nem sorolom tovább. Mánoáh alázatos ember volt. Eszébe sem jutott lázadni az ellen, hogy ő csak edény – mert megértette, hogy ez micsoda lehetőség! És a szabadítás ma is eljöhet, bármelyikünkön keresztül. Isten kiválaszt egyeseket, hogy szabadítók legyenek olyan speciális módon, mint Sámson, Sámuel vagy János, de a Szent Szellem szabadításának mindannyian edényei lehetünk! Ehhez nem kell különleges elhívás, csak szentség és alázat, ami a két alapvető feltétele az Istennek való rendelkezésre állásnak.

4. ANNA MEDDŐSÉGE

1Sámuel 1:1-20

Volt egy Rámátaim-Cófimból, az Efraim hegyvidékéről való ember, akinek Elkána volt a neve; efrátai volt, Jeróhámnak a fia, aki Elihú fia, aki Tóhú fia, aki Cúf fia volt. Két felesége volt; egyiknek a neve Anna, másiknak a neve Peninná volt. Peninnának voltak gyermekei, de Annának nem voltak gyermekei. Ez az ember évenként fölment városából Silóba, hogy imádkozzék és áldozzék a Seregek URának. Ott pedig Éli két fia, Hofni és Fineás volt az ÚR papja. Amikor eljött az a nap, amelyen Elkána áldozni szokott, egy-egy részt adott feleségének, Peninnának, meg mindegyik fiának és lányának. Annának is csak egy részt adott, pedig Annát nagyon szerette, de az ÚR bezárta a méhét. Vetélytársa is sokat bosszantotta őt, hogy felingerelje, mivel az ÚR bezárta a méhét. Így történt ez évről évre, valahányszor fölment az ÚR házába, így bosszantotta őt. Ő meg csak sírt, és nem evett semmit. Akkor ezt mondta neki a férje, Elkána: Anna, miért sírsz, és miért nem eszel? Miért vagy úgy elkeseredve? Nem érek én többet neked tíz fiúnál? Egyszer Anna fölkel, miután ettek és ittak Silóban. Éli pap meg ott ült egy széken az ÚR templomának az ajtófélfájánál. Az asszony lelke mélyéig elkeseredve könyörgött az ÚRhoz, és keservesen sírt. Azután erős fogadalmat tett, és ezt mondta: Seregek URa! Ha részvételt tekintesz szolgálólányod nyomorúságára, gondod lesz rám, és nem feledkezel meg szolgálólányodról, hanem fiúgyermeket adsz szolgálólányodnak, akkor egész életére az ÚRnak adom, és nem éri borotva a fejét! Mivel hosszasan imádkozott az ÚR színe előtt, Éli figyelte az asszony száját. Anna magában beszélt, csak ajka mozgott, de hangja nem hallatszott. Ezért Éli azt gondolta, hogy részeg, és ezt mondta neki: Meddig tart még a részegséged? Józanodj ki mámorodból! Anna azonban így válaszolt: Nem, uram! Bánatos lelkű asszony vagyok. Nem ittam bort vagy szeszes italt, hanem a lelkemet öntöttem ki az ÚR előtt. Ne tartsd szolgálólányodat elvetemült asszonynak, mert nagy bánatom és szomorúságom miatt beszéltem ilyen sokáig. Éli így válaszolt: Menj el békességgel! Izrael Istene teljesítse kérésedet, amit kértél tőle! Ő pedig ezt mondta: Nézz jóindulattal szolgálólányodra! Azután elment az asszony a maga útjára, evett, és nem volt többé szomorú az arca. Másnap reggel fölkeltek, imádkoztak az ÚR előtt, majd visszatértek otthonukba, Rámába. Amikor aztán Elkána

a feleségével, Annával hált, az Úrnak gondja volt rá. Egy idő múlva Anna teherbe esett, fiút szült, és elnevezte Sámuelnek, mert ezt mondta: Az ÚRtól kértem őt.

Anna történetét két mondat határolja. Az egyik, hogy „az Úr bezárta a méhét”. A másik pedig, hogy „az Úrnak gondja volt rá – és teherbe esett.” A két mondat között pedig ott van Anna életének egy kulcsfontosságú szakasza – ami mellesleg évekig tartott, ami kiderül a 7. versből.

Mit tanulhatunk Anna meddőségéből?

Először is azt, hogy igenis előfordulhat, hogy egy olyan ember depresszióba eshet, aki egyébként istenfélő életet él, feljár áldozni a templomba és alapvetően rendben van az élete. Amit ugyanis Annáról megtudunk a 7-8. versben, az megfelel a depresszió tüneteinek: hosszú időn át tartó keserűség, lehangoltság, sírás, étvágytalanság és érdektelenség más dolgok iránt is (a férje megkérdezi, hogy már én sem érdekellek téged?), bosszankodás és emberi konfliktusok. Be kell ismernünk, hogy még a hívő emberen is úrrá lehet a mély keserűség és összetörtség, nehogy beleessünk abba a hibába, hogy egy olyan képet festünk a hívő életéről, hogy abban nincs semmiféle teher, nyomorúság vagy szenvedés, mert akkor egy olyan utópisztikus és hiteltelen ideált állítunk fel, amely a saját életünkre sem fog ráilleni, és mások számára sem lesz követhető.

A **Példabeszédek könyvében** találunk egy fontos verset, ami így szól (**18:14**):

Az ember lelke elviseli a szenvedést, de ha a lélek összetörik, azt el lehet-e hordozni?

Első olvasásra kicsit kuszának tűnik ez a vers a magyar fordítás miatt, ezért szeretném egy kicsit pontosítani:

Amíg az ember szelleme (vagyis az Istennel való kapcsolata) erős, addig sok testi és lelki szenvedést el tud hordozni, de ha a szellem (az Istennel való közösség) törik össze, akkor nem lesz erő a legkisebb nyomorúság elhordozására sem.

Anna életében ez a depressziós állapot azért következett be, mert éveken keresztül hordoznia kellett egy testi nyomorúságot, a meddőséget, ami ráadásul egy lelki szenvedéssel is együtt járt amiatt, hogy a meddőséget eleve szégyennek és átoknak tartották az ókori keleten, ráadásul Peninna is folyamatosan gúnyolta és zaklatta őt emiatt. Azonban Anna hite és Istennel való bizalma nem omlott össze! És ebből a történetből éppen azt tanulhatjuk meg, hogy hogyan kell kezelni az ilyen válságos állapotot, amikor a testi-lelki nyomorúság ilyen hosszú ideig tart, ugyanis ha nem történik egy fordulat ebben a kritikus szituációban, akkor előbb-utóbb Anna Istennel való kapcsolata is ráment volna a depressziójára. Azonban Anna tudta, hogy mit kell tenni akkor, amikor a körülményei, az állapota elérkezett arra a pontra, amikor már szinte nem lehetett tovább azt emberi erővel elhordozni – és nekünk éppen ezért nagyon fontos Anna meddőségének története. Hiszen nekünk is sokszor jut ki ehhez hasonló időszakokból, amikor érzelmileg is az összeomlás szélére jutunk, és hiába imádkozunk, hiába járunk fel a templomba áldozni, nem látjuk, hogy mindez változást hozna a szenvedéseinkbe és a szükségünk betöltetlenségébe. Amit itt látunk, az tulajdonképpen a Biblia útmutatása a kríziskezelésre.

Öt plusz egy lépése van ennek a folyamatnak – most csak röviden fussunk át rajtuk:

1. MENJ BE ISTEN JELENLÉTÉBE

A kríziskezelés helye mindig az Isten jelenléte. Ez az ószövetségi időben a Templom volt – Anna is odament, hogy megoldást találjon a meddőségére. Az Újszövetségben Isten jelenléte a Szent Szellemen keresztül tapasztalható meg, amelynek mindig két szintje van: egyrészt a Szent Szellem bennünk lakozik az újonnan születés által, másrészt pedig a gyülekezet közösségében lakozik a koinónia által. Éppen ezért Isten jelenlétébe két módon léphetünk be: vagy az imádás és imádkozás által személyes szinten, vagy pedig a gyülekezeti közösség által.

Ez egy nagyon egyszerű és magától értetődő dolognak tűnik, azonban éppen itt kezdődnek az általános problémák. A legtöbb ember ugyanis nagyon rosszul reagál az ilyen krízisállapotra: amikor belekerül, amikor erőt vesz rajta a keserűség, akkor elfordul Istentől, nem imádkozik, nem olvas Bibliát, nem megy el a gyülekezetbe, kimarad az úrvacsorai közösségből és leteszi a szolgálatát. Tehát kivonul Isten jelenlétéből. Vagy azért, mert méltatlannak érzi magát arra, hogy benne maradjon, vagy azért, mert úgy gondolja, hogy előbb meg kell oldania a problémáit, majd utána lesz kedve, ereje, ideje Istennel is foglalkozni. Azonban mindkét reagálás rossz, és csak megnehezíti a gyógyulást és a győzelmet, ugyanis az Istentől távol nemigen szokott sikerülni.

Az, hogy menj be Isten jelenlétébe, a következő dolgokat foglalja magában:

- kezdj el imádkozni, dicsőíteni Istent
- maradj benne a gyülekezeti közösségben
- kezdj el imádkozni a testvérekkel közösen, először egy imatárssal, azután többel, ha nem kapsz választ, kérd a presbiterek imádságát, és végső esetben a gyülekezet imádságát. A **Máté 18:16-20-ban** leírt rendezési folyamat nem csak a fegyelmezésnél, hanem mindennemű életrendezésnél követendő minta a fokozatosságban (de erről még sokat fogunk tanulni a bibliaiskolában).

2. ÖNTSD KI A SZÍVED ISTEN ELŐTT!

Anna nagyon jól tudta azt, hogy a meddőségére az nem fog megoldást adni, hogy a nyomorúságát és a fájdalmait elkezdi kiönteni a környezetében lévő emberekre. Sajnos a legtöbb kereszténynek ezen a téren is szüksége van egy alapos szemléletváltásra illetve önfegyelmre. Sokan (és elsősorban a hölgyek hajlamosak erre) szinte azonnal elkezdik kibeszélni a keserűségüket, megfélekedve arról, hogy a keserűség mindig megfertőz másokat is. A szívünket egészen egyszerűen nem önthetjük ki akárhová! Anna nagyon jól tudta, hogy a szívkiöntés helye az Isten jelenléte. Nekünk is követnünk kell ezt a bibliai mintát: ha tele vagy fájdalommal és keserűséggel, azt ne emberekre öntsd ki, hanem Isten előtt öntsd ki, és legfeljebb a lelkigondozód vagy a pásztorod előtt öntsd ki, de akkor se neki panaszoldj, hanem Istennek tárd fel a keserűséged okát!

Szeretném azt is a figyelmetekbe ajánlani, hogy a lelkünk Istennek való kiöntését jó rendszeresen gyakorolni. Ne várjuk meg azt az állapotot, amikor szinte szétrobbanunk a felgyűlt keserűségtől, amikor már nem tudjuk kontrollálni azt a fájdalom- és keserűség-mennyiséget, ami csak gyűlik bennünk, mert ha nem megyünk Isten jelenlétébe tudatosan kiönteni, akkor előbb-utóbb ki fog robbanni belőlünk, és az általában komoly károkkal jár együtt, és sok esetben azokat söpri el, akik egyébként teljesen kívülállók az adott problémában.

Mit jelent kiönteni a szívünket? A 10. versben ezt olvassuk: *Az asszony lelke mélyéig elkecserevedve könyörgött az Úrhoz, és keservesen sírt.* - Ez a lelkünk mélyét felszínre hozó sírás és könyörgés a lelkünk kiöntése. És nagyon szeretném hangsúlyozni, hogy nem csak a sírás, hanem a könyörgés is, és nem csak a könyörgés, hanem a sírás is – tehát mindig a kettő együtt! Mert sokszor hiányzik a lelkünk mélyét felszínre hozó lelki és érzelmi kiáradás, és csak egy rutinos, vagy fásult és érzelemmentes imádkozás van, a másik esetben pedig kiárad belőlünk minden, csak épp nem kötődik össze a komoly és mély imádkozással, amely abban is megmutatkozik, hogy nem egy-két percig tart, hanem akár egy órák hosszat tartó Isten előtt maradás – ahogyan ezt Anna is átélte, és amikor Éli számon kérte, ezzel védekezett: *„nagy bánatom és szomorúságom miatt beszéltem ilyen sokáig”* A sokáig való beszélgetés és a mély érzelmi és lelki kiáradás a szívünk kiöntésének két dimenziója.

Arról is kell beszélni, hogy a lelkünk kiürítésének az egyik legnagyobb gátja az önsajnálát. Amíg ezt nem győzzük le tudatosan önmagunkban, addig az önsajnálát mint valami dugó, ott marad a szívünkben, és nem engedi, hogy kiömljön belőlünk az, amitől egyébként szenvedünk. Nagyon furcsa dolog ez az önsajnálát, ugyanis annak ellenére, hogy az eszünk megérti, hogy ez egy negatív dolog, ami csak gátolja a gyógyulásunkat, az érzelmeink nagyon nehezen tudnak kiszabadulni az önsajnálát bilincseiből. Az az igazság, hogy szeretjük sajnálni és sajnáltatni magunkat, mert amíg ezt tesszük, addig azzal áztatjuk magunkat, hogy még nem érkezett el a cselekvés és a radikális lépések ideje. Azonban az önsajnálát

utálatos Isten előtt, és az életrendezés egyik legnagyobb gátja, ami ellen nekünk kell harcolnunk. Mivel ezt mi generáljuk saját magunkban, ezért Isten nem fogja elvenni tőlünk, hanem azt várja, hogy mi számoljunk le vele a saját gondolati és érzelmi életünkben.

A másik nagy probléma az önsajnálattal, hogy eltereli a figyelmet Istenről és az általa kínált megoldásról. Aki benne van az önsajnálásban, az a sajnálkozásának az oka körül forog, és nem hajlandó levenni arról a tekintetét. Mintha babusgatná a problémáját, és nem akarná kiadni a kezéből, mert ha megfosztanák tőle, akkor úgy érezné, hogy már végképp nem maradt semmije.

Soha ne sajnáld magad! Mert Isten soha nem sajnál téged! Hanem szeret, és kész változásokat hozni az életedbe, ha végre abbahagyod a sajnálkozást, és odafordulsz Istenhez. Isten nem sajnál téged, hanem azt várja, hogy ürítsd már ki a lelked, hogy végre megtölthesse a helyét az Ő Lelkével, a szeretetével, a vigasztalásával, a gyógyításával! Csak öntsd már ki a lelked tartalmát előtte! Isten nagyon sokszor éppen azért nem tud megtölteni bennünket a mennyei áldásokkal, erővel, szeretettel, hittel, mert tele van a lelkünk, a szívünk, a fejünk, a szánk mindenféle szeméttel, sötétséggel, hitetlenséggel, keserőséggel, bűnnel. Öntsd már ki ezeket, hogy legyen hely a lelkedben, az életedben Isten számára! És ha megteszed, akkor Isten betölt és elkezd felemelni és átformálni téged!

3. HOZZ EGY „ERŐS FOGADALMAT”

Miután Anna kiöntötte a lelkét Istennek, kisírta a bánatát és könyörgött, azután hozott egy „erős fogadalmat”. Az „erős fogadalom” mindig egy radikális döntést jelent. Ennek a döntésnek a lényege, hogy elkötelezem magam arra, hogy ezután nem a probléma körül fogok forogni, hanem a megoldás körül, és mindenképpen Isten körül! Amikor az ember benne van egy ilyen keserű, depressziós állapotban, akkor általában nem az szokott a baj lenni, hogy nem tudja, mit kell tenni, hanem az, hogy „nincs ereje” vagy kedve megtenni azt, amiről az esze tudja, hogy helyes és szükséges. Például rendezni kell egy kapcsolati konfliktust, ami teljesen lenyom és amitől nagyon szenvedünk, és ilyenkor pontosan tudjuk, mit is kellene tennünk, csak várjuk a másiktól, hogy kezdeményezzen ő, vagy hogy rendeződjön magától, vagy legalább merüljön feledésbe az egész, mert mi túl gyengének, megbántottak vagy éppen bűnösnek érezzük magunkat. Persze a másik is ugyanezt érzi. És addig nem is fog változni semmi, amíg az egyik, miután belátta, hogy magától általában semmi nem szokott rendeződni, és meg nem hozza azt a radikális döntést, hogy elindul, és kezdeményezi a megoldást és a problémakezelést. És az ilyen erős fogadalom, hogy „majd én lépek”, végre ki tud billenteni abból a beragadt rossz állapotból, amiben mindenki csak szenved.

Egy másik nagyon jellemző „erős fogadalom” az, hogy kiengedjük a szívünkéből azt, ami miatt annyira szenvedünk, és rábízunk magunkat azon a területen Istenre. Ez általában a szükségéből fakadó keserőségekben jellemző. Előfordulhat, hogy valakinek nincsen munkája, és hiába imádkozik, sokáig nincs változás ebben a helyzetében. Vagy adósságokban van, amiket egyelőre nem tud rendezni. És belekeseredik ezekben az állapotokba, olyannyira, hogy már nincs kedve vagy ereje semmi máshoz sem, és elkezd belelovalni magát abba, hogy majd ha lesz munka vagy lesz pénz, mennyire más lesz minden. Az ilyen mélységekben kell hozni egy nagyon radikális döntést, hogy leteszem Isten kezébe a munkahelyet vagy az adósságaim rendezését, és elkezdem tenni közben a dolgomat becsületesen és a kicsin is hűségesen. Elkezdek munkálkodni, továbbra is böngészem a hirdetési újságot, és nem adom fel a huszadik sikertelen állásinterjú után sem, és elkezdem kicsike részletekben törleszteni az adósságomat, és nem várok addig, míg valahogyan az egész összeg az ölembe nem hull, és hozok egy erős fogadalmat, hogy folytatom az életemet, és a probléma nem fog minden más területen megállítani és bebörtönözni. Tapasztalatból tudom, mennyire nehéz ezt a döntést meghozni az ilyen keserű állapotokban. De azt is tapasztalatból mondom, hogy mégis az ilyen erős fogadalmak segítenek a továbblépésben.

Anna erős fogadalma az volt, hogy amire ő nagyon vágyott, a gyermekre, azt Istennek visszaadja, ha megkapja. Az anyagiak terén fogalmazta meg egy ausztráliai magyar üzletember azt, hogy „ha kiveszed a szívedből a pénzt, Isten beteszi a zsebedbe!”. És ez mindennel ugyanígy van! Ha Anna kiveszi a szívéből a gyermek utáni vágyát, ami miatt depresszióba jutott, és ami miatt megkeseredett a férje felé is, és ami már-már az Istennel való kapcsolatát is elkezdte veszélyeztetni, akkor Isten beleteszi a gyermeket a méhébe. Mert a szívben Istennek kell lennie, nem a hiányunknak, a problémánknak vagy bármi másnak! És ha

kivesszük a szívünkéből a problémát, Isten végre elkezdheti kezelni. Mert amíg a szívünket elfoglalja, amíg Isten trónját elfoglalja a hiány, a szükség, a konfliktus, a probléma, addig Isten azzal nem tud mit kezdeni, mert Isten a kispadról nem szokott cselekedni, csak a trónról cselekszik. Mert Ő nem szurkolni akar nekünk, hanem hatalommal belenyúlni az életünk dolgaiba – de ezt csak az uralmi pozícióból hajlandó megtenni, ha a szívünket Ő foglalhatja el. Ez pedig mindig egy radikális döntéssel kezdődik el! Jegyezd meg Anna történetéből: ha kiveszed a szívedből a gyermeked, Isten beleteszi a méhedbe! Ha kiveszed a szívedből a pénz utáni jogos vagy túlzott vágyat, Isten beleteszi a zsebedbe. Ha kiveszed a szívedből a megbántottságod, a kapcsolati problémáidat, akkor Isten beleteszi az életedbe a megoldást és a helyreállást. De ez mindig egy erős fogadalommal kezdődik: a szívemben Istennek van a helye, és ami eddig ott volt, ami elfoglalta vagy betöltötte ezt a helyet, kiöntöm, és Istennek szentelem. Ha ez megtörténik bennünk, akkor megszülethet Sámuel, akinek a neve azt jelenti: az „ígéret gyermeke”, mert „meghallgatott Isten”. De amíg nem történik meg, addig Sámuel sem születik meg, mert Isten nem akarja azt, hogy Sámuel egy depressziós, hitetlen, megkeseredett légkörbe és otthonba szülessen meg! Az ígéretek világrajöveteléhez tiszta terep kell – tiszta szív és tiszta élet. Ehhez pedig előbb mindig ki kell önteni azt, ami nem tiszta.

4. VEDD ISTEN ÁLDÁSÁT A VEZETŐIDEN KERESZTÜL

Élinek itt nem túl jelentős a szerepe, sőt, az elején még csak képben sincs Annát illetően, mert azt hiszi, hogy részeg, és magában beszél, de ezt hamar lerendezi, mert azonnal elfogadja Anna magyarázatát, és nem erősködik, hogy neki van igaza. Sokszor a vezetők nem értik, hogy valaki mit miért csinál. De Éli nem marad egy fajta ítélkező távolságtartásban, amikor látja Annának a nem hétköznapi viselkedését, hanem akármit is gondol róla, odamegy hozzá és felvállalja a konfrontációt. Ez vezetői felelősség. Akkor is, ha valóban részeg lett volna, de akkor is, ha kiderül, hogy nem részeg, csak össze van törve. Egy vezetőnek mindkét esetben cselekednie kell, nem ülhet a babérjain azzal, hogy megvan a véleménye a másikról. Ezért érdemes néhány percet Élivel is foglalkoznunk. Tehát ha egy jó vezető szembeül valakinek a normalistól eltérő viselkedésével, megy, és igyekszik valahogyan kezelni a helyzetet. És amikor kiderül, hogy Éli rosszra gondolt, mert Anna nem részeg, hanem imádkozik, csak esetleg olyan módon, hosszan, egy kívülálló szemlélő számára is furcsa módon, akkor Éli azonnal korigálja a helytelen feltételezéseit, és ahelyett, hogy elkezdene kioktatni Annát, hogy viselkedjen úgy, hogy ő, a nagy vezető, a főpap ne értse félre, megértette, hogy Anna nem szokványos viselkedésének az Istennel való nem szokványos, kétségbeesett imádsága az oka, azonnal behelyezkedik abba, hogy Istennel együtt munkálkodjon, és megáldja Annát: *„Menj el békességgel! Izráel Istene teljesítse kérésedet, amit kértél tőle!”*

Ez e helyes vezetői hozzáállás. Anna részéről pedig az a helyes mentalitás, hogy amikor odajön hozzá egy vezető, akkor nem hajtja el, hogy semmi közöd a problémámhoz, meg hogy úgyse tudsz segíteni, hanem elfogadja azt, hogy egy vezető számon kérhesse az életét.

Ha elér egy ilyen depressziós, keserű állapot, és szeretnél szabadulni, akkor kérd a vezetőid segítségét! A Jakab 5-ben is azt olvassuk, ha beteg valaki vagy szenved, akkor hívassa a véneket, hogy azok imádkozzanak érte, történjen meg egy életrendezés, és ebben a teokratikus közösségben Isten 100% biztonsággal el tud kezdeni gyógyulást és szabadulást adni. És itt nem csak fizikai betegségekről, hanem lelki bajokról, megköötöttségekről, átkokról és ördögi munkákról is szó van! És egy nagyon fontos dolgot szeretnék belevésni a szívetekbe: senki nem élhet pásztorlás és vezetés nélkül! A függetlenség szelleme mindig ördögi szellem! Soha nem fogunk olyan nagygyá lenni Isten országában, hogy megengedhessük magunknak azt a luxust, hogy vezetés és pásztorlás, azaz tekintély nélkül maradjunk. Ez pedig azt jelenti a gyakorlatban, hogy bár a gyülekezetekben működik pásztori ajándék és szolgálat, és a pásztor feladata, hogy az egész nyáját vezesse és pásztorolja, mindenkinek kell hogy legyen egy személyes lelkigondozója! Sokaknak lehet ez a pásztor, de mindenkinek nem. Ezért nem EGY lelkipásztori hivatalról beszél az Ige, hanem pásztori ajándékról, amelyből annyi adatik, amennyire szükség van egy gyülekezetben, hogy mindenkinek legyen személyes gondozója, legalább egy ember, aki előtt rendszeresen kiönti a szívét, bűnt vall, tanácsot kér, mentorolást és vezetést fogad el. Erre MINDENKINEK szüksége van, a vezetőknek is, még az apostoloknak és a pásztoroknak is! Senki nem maradhat pásztorlás és vezetés nélkül személyes szinten. Tehát akinek még nincs ilyen embere, az keressen magának, mert a Jakab 5-ben azt olvassuk, hogy ha megvalljuk egymásnak a bűneinket, vagyis ha kiöntjük egymás előtt a lelkünket, akkor abból 100%-os gyógyulás és helyreállítás fog

bekövetkezni! És itt újra megismétlem az életrendezés folyamatát: a személyes Istennel való közösség után következik a te személyes lelkigondozóddal, imatársaddal való közösség, és ha ez nem hoz változást, akkor a vezetők bevonása, végső esetben a gyülekezeti közösség bevonása szükséges és lehetséges a rendezési folyamatba. És ha így tudunk egymással őszinte és nyílt közösségben lenni egymással a koinóniában, akkor beindulhat a gyógyulás és helyreállítás folyamata az életünkben és a kapcsolatainkban.

5. VÁLTOZTASD MEG AZ ÉRZÉSEIDET ÉS A HOZZÁÁLLÁSODAT

Vagyis kezd el az ígéret szerint élni addig is, amíg nem látod meg annak a beteljesedését.

A 18. versben ezt olvassuk: „Azután elment az asszony a maga útjára, evett, és nem volt többé szomorú az arca.” – Azt nem tudjuk, hogy az „egy idő múlva teherbe esett” kifejezés pontosan mennyi időt jelentett, de néhány hónapnak azért biztosan el kellett telnie ahhoz, hogy ez megtörténjen és kiderüljön – viszont az Igében azt olvassuk, hogy Anna a szívének kiöntése után AZONNAL megváltozott! És ebből kiderül egy nagyon lényeges dolog: nem a probléma rendeződése vet véget a probléma miatti depresszióknak, hanem az Istennel való kapcsolat és a szívünk kiöntése! Mert Anna állapota azonnal megváltozott, miután kiöntötte a lelkét és Éli megáldotta őt – visszajött az étvágya, a szexuális étvágya is, mert már nem volt közömbös a férje iránt, és elmúlt a szomorúsága és a keserősége is. Pedig akkor Sámuelből még semmi nem volt – csak egy ígéret! De Annának elegendő volt az ígéret is! Miért? Mert megszületett benne a HIT! És a hit nem arról szól, hogy talán bejön, talán nem, hanem a hit mindig a nem látható dolgok létéről való 100%-os meggyőződést jelenti. Lehet, hogy Sámuel még nem látható a fizikai világban, de Istennél el van készítve, mert Ő megígérte, és a hit behozza Isten ígéreteit a látható világba, tehát a végeredmény 1% biztos! Akkor viszont többé nincs miért szomorkodni és gyötrődni! Megértitek, Anna miért tudott ennyire megváltozni Isten jelenlétében? Mert ígéretet és garanciát kapott arra, hogy Istenben minden szüksége betöltetik.

De ha ez így van, akkor mit szóljunk mi, akiknek sokkal nagyobb ígéreteink vannak, olyanok, amelyeket Anna elképzelni sem tudott?!

Mert milyen dolgok miatt szoktunk mi depressziós állapotba esni? A körülményeink miatt. A szükségünk miatt. A bűneink miatt. Más emberek miatt. Az ördög munkái miatt. De figyeljete: Isten ura a körülményeinknek. Aki először az Ő országát keresi, annak betölti minden szükségét. Minden bűnünket magára vette és megbocsátotta a Golgotán, és végérvényesen legyőzte az ördögöt, sőt, a lábunk alá vetette és az Ő győzelmét miáltalunk akarja megvalósítani! Minden kapcsolati konfliktust meg tud oldani, és tud békességet és egységet adni, mert ez a kijelentett akarata, családi szinten, gyülekezeti szinten, sőt, társadalmi szinten is! Tele van a Bibliánk Isten ígéreteivel – csak hit által át kell hangolnunk az életünket a problémákról az ígéretekre és az ígéretekhez elvezető engedelmességre!

Tudjátok, úgy működik ez, hogy valaki nagy adósságban van, ami miatt depresszióba jutott. És egy péntek este kap egy számlaértesítő SMS-t a bankjától, hogy a számlájára valaki ráutalta az egész összeget, amit persze már csak hétfőn tud felvenni. Szerintetek mikor múlik el a depressziója, mikor fog örvendezni, mikor fog hálát adni, mikor fog mindenkinek bizonyosságot tenni erről a csodáról? Hétfőn, vagy már az SMS utáni első percben? Annának Isten ígérete, az Istennel való közösségben történt személyes találkozás és életrendezés ugyanolyan bizonyosságot jelentett, mint egy elektronikus egyenlegértesítő SMS: már csak aludni kell rá néhányat, mert ami miatt annyit gyötrődtünk, már rajta van a számlánkon. És nekünk Jézus Krisztusban MINDEN rajta van a számlánkon, amire csak szükségünk lehet! Íme néhány bizonyíték, amit jegyezzetek meg, és legyen napi megvallásá:

Róma 8,32

Aki tulajdon Fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért odaadta, hogyne ajándékozna nekünk vele együtt MINDENT?

Efézus 1,3

Áldott a mi Urunk Jézus Krisztus Istene és Atyja, aki megáldott minket mennyei világának MINDEN lelki áldásával a Krisztusban.

2Péter 1,3

Az ő isteni ereje megajándékozott minket MINDAZZAL, ami az életre és a kegyességre való, azáltal, hogy megismertük őt, aki saját dicsőségével és erejével hívott el minket.

A PLUSZ EGY PONT: TELJESÍTSD A FOGADALMADAT!

Amikor az ember szükségben van, akkor teljesen őszinte szívvel sok dolgot ígér meg Istennek és esetleg embereknek is. Mert komolyan szeretne változni, és úgy gondolja, hogy ezek a változások vagy hozzájárulnak a változáshoz, vagy megóvják a későbbi problémáktól és bukásoktól. Aztán amikor megoldódik minden, akkor az ember nagyon hajlamos elfeledkezni az ígéreteiről. Viszont ezzel nem szabad játszani! Amikor hozunk egy erős fogadalmat, egy radikális döntést, akkor ahhoz tartanunk kell magunkat. A fáraó is megígért mindent a csapások ideje alatt, de amikor elmúlt a csapás, akkor mégsem teljesítette az ígéreteit. Ezt egy darabig még tűrte Isten, de egy idő után a fáraó szíve belekeményedett ebbe, és el kellett vesznie.

Anna nem csak megígérte, hogy Istennek adja a gyermekét, ha egyáltalán kap gyermeket, hanem meg is tartotta a fogadalmát, és az elválasztása után felvitte Élihez Sámuel. Ezek nélkül az ígért-megtartások nélkül nem jönnek el a szabadítások és nem nyílnak meg az Isten nagy munkájának csatornái, és nem lehet újabb és újabb szinteket meghódítani. Anna Istennek ígérte azt, ami a legfontosabb volt számára, kivette a szívéből Sámuel, és Isten beletette a méhébe, lett gyermeke, nem is akármilyen, Izráel szabadítója és legnagyobb bírása lett belőle, ezerszeresen kárpótolva azt a gúnyt és szomorúságot, amit Anna a meddőségének néhány éve alatt átélt, sőt, ha tovább olvassuk Anna történetét, és eljutunk a **2:20-21-ig**, akkor ott ezt találjuk:

Éli pedig megáldotta Elkánát feleségével együtt, és ezt mondta: Adjon neked az ÚR utódot ettől az asszonytól a felajánlott helyett, akit felajánlott az ÚRnak! Azután hazamentek. És az ÚR rátekintett Annára, s az teherbe esett, és még három fiút és két lányt szült. A gyermek Sámuel pedig az ÚRnál növekedett.

Látjátok: amit Anna kivett a szívéből, és Istennek ajánlott fel, azt Isten megszentelte, és hatalmasan felhasználta, és helyette adott még öt másik gyermeket is! Ez Isten rendtartása: öntsd ki a szíved az Úr előtt, vedd ki a szívedből mindazt, ami elfoglalja ott Isten helyét, add oda Istennek, és akkor ő azt megszenteli és többszörösen visszaadja neked! Ez a meddőség kezelésének a kulcsa, a problémakezelés kulcsa, és az életünk helyreállításának a kulcsa.

5. ERZSÉBET MEDDŐSÉGE

Lukács 1:5-25

Heródesnek, Júdea királyának idejében élt egy pap, név szerint Zakariás, az Abijá csoportjából; felesége pedig Áron leányai közül való volt, és a neve Erzsébet. Igazak voltak mindketten az Isten előtt, és feddhetetlenül éltek az Úr minden parancsolata és rendelése szerint. Nem volt gyermekük, mert Erzsébet meddő volt, és már mindketten előrehaladott korúak voltak. Történt pedig egyszer, hogy amikor csoportjának beosztása szerint papi szolgálatot végzett az Isten előtt, a papi szolgálat szokott módja szerint, sorsolással őt jelölték ki arra, hogy bemenjen az Úr templomába, és bemutassa a füstölőáldozatot. A nép egész sokasága pedig kint imádkozott a füstölőáldozat órájában. Ekkor megjelent neki az ÚR angyala, és megállt a füstölőáldozati oltár mellett jobb felől. Zakariás amikor ezt meglátta, megrettent, és félelem szállta meg. De az angyal így szólt hozzá: „Ne félj, Zakariás, meghallgatásra talált a te könyörgésed: feleséged, Erzsébet fiút szül neked, és Jánosnak fogod őt nevezni. Örülni fogsz, boldog leszel, és sokan örülnek majd az ő születésének, mert nagy lesz ő az Úr előtt; bort és részegítő italt nem iszik, és már anyja méhétől fogva megtelik Szentlélekkel, Izráel fiai közül sokakat megtérít az Úrhoz, az ő Istenükhöz, és őelőtte jár az Illés lelkével és erejével, hogy az atyák szívét a gyermekekhez, és az engedetleneket az igazak lelkiületére térítse, hogy felkészült népet állítson az Úr elé.” Zakariás így szólt az angyalhoz: „Miből tudom meg ezt? Hiszen én már öreg ember vagyok, feleségem is előrehaladott korú.” Az angyal pedig így válaszolt: „Én Gábrriel vagyok, aki az Isten színe előtt állok. Elküldött engem, hogy beszéljek veled, és meghozzam neked ezt az örömhírt.

De íme, amiért nem hittél szavaimnak, amelyek pedig be fognak teljesedni a maguk idejében, most megnémulsz, és egészen addig nem tudsz megszólalni, amíg mindezek végbe nem mennek.” A nép várta Zakariást, és csodálkozott, hogy késik a templomban. Amikor mégis kijött, nem tudott velük beszélni. Ebből rájöttek, hogy látomást látott a templomban. Ő pedig csak integetett nekik, de néma maradt. Amikor leteltek papi szolgálatának napjai, hazament. E napok után fogant felesége, Erzsébet, aztán elrejtőzött öt hónapra, majd így szólt: „Ezt tette velem az Úr azokban a napokban, amikor rám tekintett, hogy elvegye gyalázatomat az emberek előtt.”

Ez az utolsó megvizsgált történet egy olyan megállapítással kezdődik, amely az ószövetségi gondolkodás számára elég meredek volt:

Igazak voltak mindketten az Isten előtt, és feddhetetlenül éltek az Úr minden parancsolata és rendelése szerint. Nem volt gyermekük, mert Erzsébet meddő volt, és már mindketten előrehaladott korúak voltak.

A meddőség nem volt benne Isten tervében, főképpen akkor nem, ha valaki igaz és feddhetetlen életet él Istennel. Azonban majd meg fogjuk látni, amikor a betegség-gyógyulásról tanulunk, hogy a betegségeknek négyféle forrása van megemlítve a Bibliában, ebből három a bűnnel van összekapcsolva, és ezekre Jézus Krisztusban megvan a helyreállítás, és van egy különleges forrása a betegségeknek, méghozzá az Isten dicsőségére adatott betegség. Ilyen volt a János 9-ben leírt vakon született ifjú vaksága, amelyről Jézus azt mondja, hogy ez nem a bűn miatt jogosan jelentkező átok következménye, hanem Isten dicsősége miatt van a fiún, vagy a másik újszövetségi eset Lázár feltámasztása, amely szintén az Isten dicsősége miatt történt meg. Nagyon fontos azt látni, hogy a meddőség, mint minden más betegség, alapvetően és általánosságban a bűnhöz tartozik, de éppen az itt felsorolt hat asszony életében az Isten dicsőségének csatornája volt a meddőségből való csodálatos gyógyulás. És Erzsébetnél legszembetűnőbb az, ami Annánál is megfigyelhető volt: hogy olyan asszony került a meddőség állapotába, aki egyébként istenfélő, engedelmes, sőt, „igaz és feddhetetlen” volt Isten szemében.

Mit tanulhatunk mi ebből? Két fontos tanulságot is le kell vonnunk:

(1.) Először is azt mindenképpen, hogy ha az életünk valamely területen meddőségbe kerül, az soha nem természetes állapot. Vagy a bűn következményeként megjelenő átok, amin a megtéréssel és az életrendezéssel lehet segíteni és változtatni – vagy Isten munkája, amely Neki szerez majd dicsőséget. De akár így, akár úgy, a meddőségnek mindenképpen véget kell érnie! Mert ha bűn miatt van, meg kell térni, ha Isten miatt van, akkor pedig hittel meg kell várni a meddőségből való csodálatos gyógyulást. És ha Istentől van, akkor általában csodálatos lesz a gyógyulás is, és a következmény is. Tehát a meddőségre mindig a bűnrendezés vagy a hitben való engedelmes várakozás a helyes emberi válasz.

Sokszor nagyon nehéz ez a várakozási időszak. De annál nagyobb lesz Isten dicsősége, ha egy idős házaspárnak születik gyermeke, vagy ha egy előregedő gyülekezet lesz az ébredés motorja, vagy ha hosszú várakozás után indul be a gyümölcstermés az életünk valamely területén. Ha Istentől van ez a várakozási időszak, akkor annak mindig van egy pozitív jellem- és hitformáló ereje és hatása is, és az ilyen meddőségekből mindig nagy utódok és gyümölcsök szoktak megszületni – gondoljunk Izsákra, Sámsonra, Sámuelre vagy épp Keresztelő Jánosra. Isten nem mindenkinek ad ilyen terhes küldetést, de akinek adja, annak az öröme és jutalma is nagyobb lesz, mint aki ilyen Isten dicsőségére való meddőségek nélkül éli az életét.

(2.) A következő tanulság Zakariással kapcsolatos.

Zakariás nem hagyta abba a szolgálatot azért, mert a felesége meddő volt. Ez nagyon egyszerű megállapításnak tűnik, mégsem az, ha hozzámérjük azt, ahogyan mi szoktunk reagálni az életünkbe beköszöntő meddő és terhes időszakokra. Sok keresztény ugyanis azonnal abbahagyja a szolgálatot akkor, ha jön egy meddőség, ha jön egy betegség, ha a családjában valami beüt, ha jön a nyomorúság, a szegénység vagy a gyász. Emberileg még érthető is. Zakariás azonban nem az emberileg érthető

viselkedésformát választotta, hanem azt, ami illő volt egy olyan emberhez, aki Isten szolgálatába ajánlotta az életét. Vagyis a körülményektől függetlenül szolgál, és amit tesz Istenért, azt nem a felesége meddősége vagy bármilyen más külső körülmény határozza meg, hanem a hite és engedelmissége.

Sokan buknak el ezen a ponton. De ha a negatív körülmények, betegségek és problémák miatt abbahagyják a szolgálatot, akkor egy nagy jelentőségű dologban nem biztos, hogy részük lesz: méghozzá abban, hogy Isten változtat ezen a negatív állapoton. Ugyanis hol látogatta meg az angyal Zakariást, hogy közölje vele Isten döntéseit? A Templomban, miközben szolgált az Úrnak!

6. VÉGKÖVETKEZTETÉSEK

Ezekből a történetekből is láthatjuk azt, amivel ezt a témát elkezdtük: a meddőség, érintse az életünk bármelyik területét is, soha nem Isten akarata. Ő képes és akarja is a meddőséget felszámolni, mert Isten az áldások, a növekedés, a sokasodás, a gyümölcstermés Istene! Hadd álljon a tanítás befejezéseképp itt néhány olyan igeszakasz, amely mindezt megerősíti, és mindannyiunk számára biztos ígéreteket adhat:

2Mózes 23,25-26

Ha Isteneteket, az URat szolgáljátok, akkor megáld kenyerrel és vízzel. És eltávolítom tőled a bajokat. Nem vetél el, sem meddő nem lesz senki a földeden. Napjaid számát teljessé teszem.

5Mózes 7,13-15

Szeretni fog, megáld és megsokasít téged, megáldja méhed gyümölcsét és termőfölded gyümölcsét, gabonádat, mustodat és olajodat, marháid ellését és juhaid szaporulatát azon a földön, amelyről esküvel ígérte atyáidnak, hogy neked adja. Áldottabb leszel minden népnél, nem lesz közötted magtalan férfi és nő, sem állataid között meddő. Távol tart tőled az ÚR minden betegséget, mindazokat a rosszindulatú egyiptomi bajokat, amelyeket ismersz.

Zsoltárok 113,9

Megengedi, hogy a meddő úgy lakjék a házban, mint fiaknak boldog édesanyja. Dicsérjétek az URat!

És egy utolsó, különösen fontos ige:

Jakab 2,20-22

Akarod-e hát tudni, te ostoba ember, hogy a hit cselekedetek nélkül meddő? Ábrahám, a mi atyánk, nem cselekedetekből igazult-e meg, amikor fiát, Izsákot felajánlotta az oltáron? Látod tehát, hogy hite együttműködött cselekedeteivel, és cselekedeteiből lett teljessé a hite.

A meddőség természetfeletti ellenszere a HIT! Méghozzá a cselekedetekkel és az engedelmisséggel kiegészülő hit. És ebben benne foglaltatik az a nagy ígéret is, hogy a hitből fakadó cselekedetek mindig megszüntetik a meddőségünket, és kiáradhat ránk Isten áldása!